

Õiguskantsler

Erik Roose
Eesti Rahvusringhääling
err@err.ee

Teie nr

Meie 23.01.2023 nr 16-6/230100/2300341

Eesti Vabariigi 105. aastapäeva teleülekannete ligipääsetavusest

Austatud Eesti Rahvusringhäälingu juhatuse esimees

Pöördun Teie poole Eesti Vabariigi aastapäeva ürituste teleülekannete korraldamise asjus.

Alates 2020. aastast on Eesti Vabariigi presidendi kõne ja kontsertaktuse teleülekannet ETV-s rikastanud kirjeldustõlge, mille vahendusel saavad riigielu ühest tähtsündmusest osa ka nägemispuudega inimesed. Täna Teid sellele märgilisele muutusele kaasa aitamise eest. Ühtlasi loodan, et kord juba ühiskonna kõigi liikmete kaasahaaramiseks kasutusele võetud võimalused muutuvad kõikjal avalikus ruumis üha tavapärasemaks ja ajapikku iseenesestmõistetavaks.

[Puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikli 30](#) kohaselt peab riik võtma kasutusele abinõud, et tagada puuetega inimestele muu hulgas telesaadete, filmide, teatrietenduste ja muude kultuuriettevõtmiste kättesaadavus. Konventsiooni üldkommentaari nr 2, mis käsitleb ligipääsetavust detailselt, lubab ligipääsetavuse saavutada järk-järgult. See aga tähendab, et üritusi, mis muudetakse ligipääsetavaks, tuleb aina juurde ning need iga-aastased üritused, mis kord on juba tehtud ligipääsetavaks, on seda ka edaspidi.

Aastal 2021 valminud [ligipääsetavuse rakkerühma lõppraportis](#) tehti ettepanek leppida kokku suurürituste esialgne loetelu, mille raames riik soosib ligipääsetavust. Vabariigi presidendi vastuvõtt 24. veebruaril on üks näitena nimetatud sündmustest. Leian, et ligipääsetav ei peaks olema mitte ainult Eesti Vabariigi presidendi kõne, vaid ka kontsertaktus ja kõik selle päeva avalikud üritused (pidulik lipuheiskamine Toompeal, Kaitseväge paraad jm), millest Eesti Rahvusringhääling ülekanded teeb.

[Eesti Rahvusringhäälingu](#) (ERR) eesmärk on kaasa aidata Eesti Vabariigi põhiseadusega sätestatud Eesti riigi ülesannete täitmisele. [Eesti Vabariigi põhiseaduse § 28](#) kohaselt on puuetega inimesed riigi erilise hoole all. Seaduse kohaselt loob ERR programme, toodab ja vahendab saateid ning korraldab ka muud tegevust, mis aitab kaasa Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe suurendamisele ja tagab igapäevase vabaks eneseteostuseks vajaliku teabe saamise. Eelneva põhjal saab ka öelda, et ERR-i ülesanne on toota saateid ja programme kõigile huvilistele kättesaadavas vormis.

Eelmise aasta lõpuks pöördus Riigikogu liige Jüri Jaanson Teie poole küsimusega, miks ei olnud aastalõpuintervjuu Eesti Vabariigi presidendiga kättesaadav vaegkuuljatele, ning rõhutas, et

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

ligipääsetavus ei ole tänapäeval enam kõrvaline teema. Jüri Jaanson tegi ka riigiasutustele ettepaneku kontrollida, kas nende ürituste puhul, millest tehakse teleülekanne, on ülekande tootja taganud ligipääsetavuse. Vastasite, et 2023. aasta plaane tehes pidasite silmas nii 2023. aasta Riigikogu valimiste kajastamise kui ka suvise laulupeo ülekannete ligipääsetavust. Samuti tahate jätkuvalt tagada ka aasta olulisemate kõnede viipekeeletõlke. Paraku jätsite oma vastuses märkimata Eesti Vabariigi 105. aastapäeva pidustuste teleülekanded.

Loodan, et Eesti Rahvusringhääling hoolitseb selle eest, et Eesti Vabariigi 105. aastapäevale pühendatud Eesti Vabariigi presidendi kõne, kontsertaktuse ja võimalusel ka teised selle päeva ürituste teleülekanded on varustatud subtiitrite, viipekeeletõlke ja kirjeldustõlkega nii otseülekandes kui ka järelvaatamise vormis. Õiguskantsleri ametkond koos oma partneritega (Eesti Puuetega Inimeste Koda jt) on vajaduse korral valmis selle korraldamisel tuge pakkuma.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Vabariigi Presidendi Kantselei

Liisi Uder 6938437
Liisi.Uder@oiguskantsler.ee